

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Sarcinile militare.

Sibiu, 31 Decembrie n.

Dacă s'ar supune cineva sarcinei, de a examina cu deamănuntul bugetele tuturor statelor europene pe ultimii zece ani, s'ar îngrozi de sporiul pe care l-au făcut toate în această scurtă bucată de vreme. Aproape pretutindena trebuințele statului sunt îndoit atât de mari ca înainte cu zece ani, deci pretutindena îndoit atât de mari vor trebui se fie și contribuțiile cetățenilor, pentru a putea fi acoperite trebuințele urcate, — ca înainte cu zece ani.

Și resortul în care se fac cele mai mari urcări de cheltueli este pretutindena al ministeriului de războiu, deci armata. Sunt îngrozitoare eforturile, cari se fac din an în an pentru înmulțirea și îmbunătățirea puterii armate în Europa, încât trebuie să se întrebe omul cu mirare, că oare de unde se mai pot scoate atâtea plusuri de cheltueli, după ce starea materială a popoarelor din Europa și isoarele lor de câștig sunt și astăzi aceleași, — ca înainte cu zece ani?

De unde?... Din datorii, pe cari le fac guvernele statelor europene în ruptul capului, imitate fiind acum în privința aceasta și de guverne din alte părți de lume.

Francia, aceasta cămară mare, plină de comori și de bogății, bancherul Europei întregi, e asediată formal de guvernele din toate statele pentru împrumuturi, în sume deosebite, dar socotite aproape toate în sute de milioane, încât e temere, că dacă va satisface Francia tuturor cererilor de împrumuturi, poate se ajungă ea într-o criză financiară foarte grea.

Chestia a adus-o în discuție în camera franceză deputatul Delahaye, care a recomandat celor în drept o deosebită precauție în jurul acordării împrumuturilor dorite și cerute, spunând cam printre șire, că Francia e datoare se de ajutor numai statelor din tripla înțelegere, nu și celor din tripla alianță.

Numitul deputat a arătat apoi după documentele publice, că ce împrumuturi se pregătesc a se acorda din partea stabilimentelor de credit franceze. Anume: Turcia cere un împrumut de 700 milioane. Grecia 300 milioane, Bulgaria, căreia o bancă mare din Paris i-a făcut acum de curând avansuri foarte însemnate, 300 milioane. Sârbia, căreia i-a făcut mari avansuri o altă bancă mare din Paris, 300 milioane. Spania cere un împrumut de 500 milioane. Portugalia are trebuință urgentă de 100 milioane. Belgia vrea să contracteze un împrumut de 800 milioane, iar Austria (poate cu Ungaria împreună) un împrumut mare de un miliard. Vine apoi Brazilia, care cere asemenea un miliard, China, care cere 100 milioane, Mexicul cu 800 milioane, Argentina cu 100 milioane, Uruguay cu 50 milioane, și alte state cu sume mai mici ori mai mari, între cari e înșirată și România, cu

300 milioane, Japonia cu 500 milioane și Italia cu un miliard.

E vorba deci, după spusese deputatului francez Delahaye, de vre-o opt miliarde, cari în curând vor trece din Francia în state streine, cătră cari mai este a se adauga suma de un miliard și jumătate, pe care trebuie să o împrumute însuși guvernul francez, pentru trebuințele sale proprii, tot de natură militară, și iată că suma recamată de armatele diferitelor state se urcă la zece miliarde, — numai pentru a li se îmbunătăți pentru acum situația.

Dar pomelnicul încă nu e gata, pentru că sumele acestea se cer numai dela băncile franceze. Câte asemenea sume nu se vor mai cere dela băncile mari din Anglia și dela cele mari din Germania?! Pentru că în chestii de împrumut și statele și guvernele lor sunt ca și particularii, învățați să trăiască mai mult din datorii: la o bancă se duc numai cu un cambiu, iar cu celalalt își ceareă norocul la altă bancă, până când li se găte creditul, și atunci încep zilele grele, în cari datoriile trebuie să fie achitate.

Facem deci constatarea, că toată parada cea mare, care se face cu armata în deosebitele state, e aproape pretutindena o paradă făcută pe datorii, pe cari bietele popoare au să le plătească; și ne exprimăm convingerea, că cu mult mai folositor pentru popoare ar fi, dacă aceste mari datorii s'ar face, nu pentru armată, ci pentru treptata înaintare a popoarelor în cultură și bunăstare, în care cas le-ar plăti și ele mai cu voie și mai cu bucurie, pentru că rezultatele pe urma lor ar fi cu mult mai evidente și mai îmbucurătoare. Așa însă cum merg astăzi lucrurile pe tema înarmării, cu vecinica procurare de arme nouă, de tunuri nouă, de nouă vase de războiu, popoarele sunt în drept să se întrebe, că oare până când și până unde va merge tot așa? Nu se poate pune odată stavilă acestor jertfe înspăimântătoare, cerute pentru armata dela popoare, cari nu le mai pot da?!

Serbătorirea Reginei Elisabeta. Eri, Marți, a împlinit Majestatea Sa, Regina Elisabeta a României, anul al 70-lea al vieții sale pline de muncă rodnică și de fapte nobile. În București și în țara întregă românească, ziua a fost serbătorită ca o adevărată zi de mare serbătoare, făcându-se pretutindena frumoase manifestațiuni de afecțiune față de înțeleapta regină, de marea scriitoare și de milașă ocrotitoare a săracilor și nenorociților. La palat în București ziua a fost serbată în cerc restrâns familiar, în urma doliului în care se află curtea regală, pricinuit de moartea Principesei Antonia, mama moștenitorului de tron Ferdinand. S'a oficiat la orele 11 un serviciu divin la biserica evanghelică, în prezența șefilor autorităților publice și a unui număr public, apoi M. Sa a primit diferite delegațiuni la palat, iar la prânz, contele Czernin, ambasadorul monarhiei noastre, a

predat Majestateii Sale autograful monarhului nostru și insigniile marii cruce a ordinului Elisabeta. Aducem și noi augustei jubilate omagii profunde și rugăm pe bunul Dumnezeu să-i lungească firul vieții până la cele mai adânci bătrânețe!

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Noua sesiune a delegațiunilor. Sâmbătă după amiază, la ora unu, și-a ținut delegațiunea ungară ședința de încheiere, în Viena. Opoziția maghiară nu s'a prezentat la ședință. S'a făcut constatarea, că hotărârile delegațiunii austriece stau în consonanță cu ale delegațiunii ungare, prin urmare nu se cere ținerea de ședințe comune. Sesiunea a fost declarată de încheiată, după ce P. S. Sa, Episcopul Dr. V. Hossu, a mulțumit presidentului pentru conducere, și ministrilor pentru lămuririle date. Proxima întrunire a delegațiunilor în sesiune ordinară se va face în 2 Martie, 1914. De astădată delegațiunile își vor ține ședințele în Budapesta, în care scop va veni și Majestatea Sa, Împăratul și Regele nostru la Budapesta, unde va sta mai lungă vreme. În sesiunea nouă delegațiunile vor avea să voteze bugetul cheltuelor comune pe anul întreg, care se începe cu 1 Iulie 1914, și se termină cu 30 Iunie 1915.

Dieta croată. Sâmbătă s'a făcut în Zagreb deschiderea dietei croate, prin mesaj de tron. A presidat cel mai bătrân dintre deputați, Marcu Mileusnici, care și-a exprimat părerea de rău, că în dietă nu sunt reprezentate și țările: Bosnia, Hertegovina, Dalmația, Istria, apoi orașul Fiume, ca „n-treaga națiune croată se fie unită sub regele croat și sub sceptrul habsburgic.” Conducătorii partidelor opoziționale au făcut apoi declarațiuni principiare, și în urmă s'a trimis o delegație la banul țării, ca să-l invite la deschiderea solemnă a dietei. La intrare în sală banul o fost primit cu ovații. A cetit apoi cu glas înalt mesajul de tron, în care sunt înșirate lucrurile cu cari are a se ocupa dieta croată. Solia regelui deputații au ascultat-o în picioare, și după ce a fost cetită întregă, deputații din majoritate au strigat: „trăiască regele”, iar cei din opoziție, mai ales deputații agrari, au strigat: „trăiască regele croat.” Deputații au mers apoi la biserică, unde s'a oficiat un scurt serviciu divin, iar după aceea s'au întrunit de nou în ședință, pentru a se apuca de lucru, dar opoziția s'a pus numai decât se facă obstrucție. Majoritatea guvernamentală însă a învins obstrucția. Cu mici întreruperi s'au ținut ședințe până Duminecă dimineața la orele 3. S'au făcut verificările și s'a ales biroul. Luni s'a ținut apoi prima ședință meritorială. Opoziția a obstruat de nou.

Chestia limbii în Bosnia. Luni s'a deschis și dieta provincială din Bosnia și Hertegovina, care, pentru liniștirea spiritelor, va avea să se ocupe cât mai curând cu chestia limbii oficiale pe teritoriul acestor țări. Din partea guvernului i s'a prezentat adecă imediat după deschiderea în chestia aceasta un proiect de lege, care va mulțumi pe cei până aci nemulțumiți. În înțelesul acestui proiect de lege, la autoritățile și oficiile civile din Bosnia și Hertegovina se introduce limba sârbo-croată în serviciul intern și extern. La toate institutele de instrucție publică se introduce limba sârbo-croată, iar la trenurile din Bosnia și Hertegovina, comunicarea cu publicul este a se face în mod obligator în limba sârbo-croată, pe când limba pentru afacerile interne oficiale ale căile ferate rămâne și pe mai departe cea germană. Funcționarii dela tren sunt obligați se învețe în trei ani limba sârbo-croată. Până aci pretutindena era în us limba germană.

Criză în Austria. Situația guvernului din Austria e și acuma critică din cale afară. Ministrul de finanțe, Zaleski, care era Polon, a murit, și după înțelegerile de mai înainte, locul seu trebuie să-l ocupe tot un Polon. Celalalt ministru polon, Dlușoș, a demisionat, și astfel doi ministri poloni se cer, iar domnul Stürgkh, ministrul president, nu prea are de unde să i iee. Mai vin apoi neînțelegerile dintre Cehii și Germanii, apoi dintre Poloni și Ruteni, peste cari guvernul deocamdată așa vrea se treacă, că pune în aplicare, cu ziua de mâine, §ul 14 din constituțiune, prorogând senatul imperial, și începând pertractări, de o parte cu Cehii și Germanii, de altă parte cu Polonii și Rutenii, pentru ai aduce la înțelegere și împăcare. Dacă nu succede împăcarea, guvernul se retrage.

România.

Programul partidului conservator. După discuții amănunțite și temeinice, membrii comitetului executiv al partidului conservator din România au căzut de acord, ca programul politic al partidului să conțină pentru viitorul apropiat următoarele: Recunoașterea nevoiei de a se împărți pământ la săteni. Improprietărirea se va face prin: a) Împărțirea disponibilităților de teren ale statului. Împărțirea bunurilor de mână moartă. c) Distribuirea terenurilor ce se vor cumpăra dela proprietarii ce vor să-și vândă moșiile, prin „Creditul Țărănesc”, — o instituție de mare importanță. d) Dacă cu toate aceste pământuri nu se vor îndestula nevoile pentru improprietărirea sătenilor, marii proprietari din partidul conservator își iau angajamentul de a vinde de bună voie o parte din moșiile lor, spre a fi distribuite la săteni. Celalți proprietari vor fi sfătuiți de a arăta aceeași bună voință. e) Dacă toate aceste măsuri nu vor fi îndestulătoare, dacă unii din marii proprietari vor refuza de a da pământ de bună voie, atunci se vor lua măsuri legale, cu sancțiuni. f) Sacrificiul pe care-l vor face marii proprietari, va fi făcut odată pentru totdeauna, marea proprietate rămânând în principiu inalienabilă, sacră și inviolabilă, garantată prin constituție. În ceea ce privește reforma electorală, partidul conservator nu crede că a sosit timpul unei asemenea reforme. Totuși partidul nu se dă în lături de a discuta ori ce reforme s'ar propune. Programul mai prevede măsuri pentru instrucția cât mai largă a sătenilor și măsurii pentru întărirea forței armate. S'a decis, ca programul odată definitiv redactat, să fie imprimat în mii de exemplare și distribuit în toată țara.

Străinătate.

Evacuarea Albaniei. După o știre din Roma, Italia în înțelegere cu Germania și cu Austro-Ungaria a declarat în Londra, că acceptează propunerea Angliei privitoare la evacuarea Albaniei de sud. Conform acestei propuneri, trupele grecești au să părăsească în 20 Ianuarie țara albaneză.

Criză de cabinet în Sârbia. Guvernul sârbesc, presidat de Pasici, întâmpină mari greutăți în cameră, unde opoziția a început o luptă înverșunată în contra lui. Prim-ministrul Pasici a făcut raport amănunțit regelui Petru despre situația nefavorabilă în care se află guvernul seu, și și-a oferit demisia, pe care însă regele nu a primit-o, ci a asigurat pe Pasici de încrederea sa deplină într-o conferință a partidului guvernamental, Pasici a espus apoi pe larg situația, arătând mai ales cât de serioasă e situația externă, unde în tot momentul se pot ivi complicațiuni. A cerut întregul sprijin al partidului, pentru ca guvernul se poată munci cu succes. Partidul guvernamental stă încheiat în jurul guvernului, dar cu toate acestea, ministrul de războiu, Bosanovici, și ministrul de finanțe, Pacu, au demisionat, cel dintâi pentru că esilit să-și urce în mod însemnat bugetul, al doilea tot din cauza bugetului, urcat peste măsură pentru anul viitor. Guvernul a cerut dela cameră indemnizare pe două luni și camera

a votat Luni indemnizarea, absențând opoziția dela ședință, apoi s'a prorogată până după sărbători. *Imediat guvernul a demisionat de nou și regele i a primit demisia.*

Partid nou politic în Franța. Peste o sută de deputați și senatori s'au întrunit într'una din zilele trecute în adunare politică în Paris, unde au examinat situația politică în mod amănunțit și s'au ocupat, pe baza rezultatelor la cari au ajuns, cu necesitatea unei organizări noi, în spirit republican, cu un program de muncă bine precizat. S'a decretat necesitatea inaugurării unei politici de apărare națională, care se aibă de scop staticarea școalelor, împărțirea dreaptă a dărilor de stat, promovarea progreselor sociale, și concordia între cetățenii statului francez. Se va forma pe aceste baze o reuniune mare politică, care își va dezvolta activitatea în parlament și în afară de parlament. O comisiune a fost aleasă cu însărcinarea de a face pregătirile pentru înfiptuirea reuniunii. În fruntea mișcării se află fostul prim-ministru francez *Briand*.

Noua lege electorală.

(Urmare.)

7. Încheierea votării și adunarea voturilor.

§ 123. La votare se poate prezenta alegătorii până la 6 ore d. a., iar dacă votarea s'a început după orele 8 dimineața, în curs de zece ore dela începerea votării. Terminul acesta extrem al anunțării (ora legală de încheiere), îl stabilește la începerea votării presidentului comisiunii de votare, dând de știre, că întrucât nu se va ivi mai curând necesitatea stabilirii orei de încheiere din partea presidentului, anunțările (la votare) le va primi până la expirarea orei legale de încheiere.

După expirarea orei legale de încheiere, presidentul provoacă pe cei ce așteaptă să fie chemați la votare, ca să se retragă la locul designat din partea sa și dispune totodată, ca alegătorii astfel provocați se fie separați de ceilalți.

După trecerea orei legale de încheiere numai alegătorii astfel separați pot fi admiși la votare. Dacă după provocare dintre alegătorii deschiliniți nu se mai anunță nime la votare, presidentul comisiunii de votare încheie votarea și numai persoanele amintite în §-ul 107, alineatul 3, le mai admite la votare.

Dacă în înțelesul §-ului 105, alineatul 2, alegătorii singuraticilor comune ori părți de oraș (strate, piațe), au fost chemați și a doua oară la votare, respective au votat, ori apoi într'un cerc de votare, care nu e compus din mai multe comune sau părți de oraș, alegătorii se anunță foarte încet: presidentul comisiunii de votare poate se fixeze chiat și înainte de expirarea orei legale de încheiere, amintită în alineatul prim, un termen dela o oră până la două ore (ora de încheiere a presidentului), cu declarația, că alegătorii, cari mai vreau să voteze, pot să se anunțe în acest răstimp.

Alegătorii anunțați înainte de expirarea orei de încheiere a presidentului, trebuie să fie admiși la votare chiar și dacă votarea s'ar face eventual după expirarea orei de încheiere.

Alegătorii anunțați sub decursul orei de încheiere a presidentului au se fie deschiliniți după ora de încheiere.

Alegătorii anunțați după expirarea orei de încheiere a presidentului, nu e permis să mai fie admiși la votare, cu excepția persoanelor amintite în §-ul 107 alineatul 3.

§ 124. Dacă înainte de încheierea votării, careva dintre candidați, în mod corespunzător §-ului 86, alineatul ultim, anunță presidentului de alegere că repășește, presidentul de alegere dispune numai decât, că cu privire la candidatul repășit votarea să se sisteze în toate curcurile de votare.

Votarea trebuie peste tot sistată, dacă în urma repășirii nu rămâne decât un candidat ori nici un candidat.

Presidentul comisiunii de votare poate întrerupe ori sista votarea pe baza acestui paragraf, numai la îndrumarea verbală ori dată în scris, cu subscriere proprie, a presidentului de alegere.

§ 125. Dacă înainte de încheierea votării se ivește o astfel de pedecă, pentru care continuarea reglementară a votării e cu neputință, presidentul comisiunii de votare suspende continuarea votării, după începerea sa proprie, și pe propria sa răspundere, până la delăturarea pedecii. Votarea, cum a fost delăturată piedeca, imediat trebuie continuată. Suspendarea votării și aproximativă ei durată este a se publica. Dacă pedeca n'a putut fi delăturată cel mai târziu în curs de două ore după ora legală de încheiere, și din pricina aceasta votarea nu a putut fi continuată, presidentul comisiunii de votare sistează votarea.

§ 126. După încheierea votării, fie că votarea s'a terminat cu încheiere regle-

mentară (§-ul 123) ori cu sistare (§-ul 124), precum și în cazul, că votarea a fost întreruptă (§-ul 125), presidentul comisiunii de votare adună voturile în fața membrilor comisiunii și a bărbaților de încredere, cari sunt prezenți, după candidați.

La adunarea voturilor, voturile trecute în registrul celor respinși nu pot fi luate în seamă.

Dacă votarea n'a putut fi începută (§-ul 103), sau dacă adunarea voturilor e făcută imposibilă prin vre-o făptuire criminală, ori apoi din altă cauză, presidentul comisiunii de votare stabilește faptul, că votarea e zădărnicită.

§ 127. În cas de votare secretă, în scopul adunării voturilor presidentul scoate din urnă plicurile și le numără nedesfăcute. Totodată stabilește, pe temeiul listelor rubricate, purtate despre votare, numărul alegătorilor cari au votat. Dacă numărul lor, după reperiția numerare, nu concună cu numărul plicurilor, împrejurarea aceasta, împreună cu lămurirea ei, este a se aminti în procesul verbal. (§-ul 130).

După aceasta un membru al comisiunii de votare desface pe rând fiecare plic, scoate din el biletul de votare, și după ce l'ia în privire, îl predă presidentului, care îl cetește cu glas înalt și l'arată. Biletul de votare pot să-l privească membrii comisiunii și bărbații de încredere.

Pentru însemnarea voturilor se deschide pe seama fiecărui candidat listă separată, în care să introducă fiecare vot, care a căzut pe el, astfel, că votul prim se înseamnă cu 1, al doilea cu 2, al treilea cu 3, și așa mai departe.

§ 128. În cas de votare secretă e nevalabil și la stabilirea rezultatului votării nu vine luat în socotință votul, dacă:

1. Biletul de votare n'a fost așezat în plic oficios, ori a fost pus într'un plic provăzut cu vreun semn distinctiv.

2. La votare nu s'a folosit biletul oficios de votare.

3. Biletul de votare are vreun semn distinctiv.

4. Numele candidatului a devenit nevalabil pe biletul de votare, prin ștergere, ori în alt mod.

5. Biletul de votare nu sună candidatului, ori pe lângă candidat e trecut și alt nume pe el.

6. Biletul de votare conține vre-o condițiune, ori altfel de restrângere.

7. În același plic se află mai multe bilete de votare, cu numele diferiților candidați.

Mai multe bilete de votare, așezate în același plic, dar toate pentru același candidat, se consideră de un vot.

§ 129. În cas de votare secretă, cu privire la valabilitatea voturilor, membrii comisiunii pot să ridice excepții, înainte de a fi votul notat. Asupra excepției decide presidentul pe răspundere proprie.

Biletele de votare, asupra valabilității cărora s'a adus hotărâre, precum și acelea, pe cari presidentul le-a decretat de nevalabile în cercul său de competență, au să fie deschilinite și provăzute cu număr curent. Totodată în procesul verbal (§-ul 130) este a se aminti pe scurt motivul, pentru care presidentul declară biletul de votare de valabil, ori de nevalabil.

Dacă motivul hotărârii a fost plicul nereglementar, la biletul de votare se alătură și plicul.

Celelalte bilete de votare presidentul le împachetează la oaltă și sigilează pachetul.

§ 130. Fiecare comisiune de votare poartă despre votare proces verbal.

În procesul verbal este a se aminti: a) Centrul cercului de votare și ziua votării;

b) numele membrilor comisiunii de votare, ai bărbaților de încredere, aplicați din partea candidaților, ori în mod provisoriu numiți din partea presidentului comisiunii, și numele încrezuților speciali;

c) începutul votării și motivul eventualei amânări, ori zădărnici;

d) în cas că e suspendată votarea, aceea, că pentru ce și când a fost votarea suspendată, care a fost atunci ultimul votant (dacă votarea e publică, cine a votat mai pe urmă pentru fiecare dintre candidați);

e) când a fost publicată ora legală de încheiere, sau ora de încheiere a presidentului, și că cine a fost ultimul votant (la votare publică cine a votat mai pe urmă pentru fiecare dintre candidați) atunci, când s'a publicat ori s'a stabilit ora de încheiere, apoi durata orei de încheiere a presidentului;

f) când s'a încheiat votarea;

g) înșirarea cu numele a membrilor din comisiune, a bărbaților de încredere, a încrezuților speciali și a scriitorilor, cari și au dat voturile, dar nu erau trecuți în listele electorale ale respectivului cerc de votare, (§-ul 107, alineatul 3);

h) numărul alegătorilor trecuți în lista refusaților;

i) în cas că votarea e secretă, numărul voturilor decretate de nevalabile (§-ul 129);

k) rezultatele votării încheiate în mod reglementar, respective sistate ori întrerupte;

l) momentele mai însemnate ivite în acel cerc de votare, eventualele hotărâri ale presidentului și dispozițiile sale, luate în interesul ordinii.

În procesul verbal nu are loc, nici protestul, nici vre-o altă observațiune.

§ 131. Atât protocolul de votare, cât și listele rubricate de votare, mai de parte lista despre cei refusați și listele despre voturile date singuraticilor candidați, au să fie purtate în limba oficioasă a statului, în trei exemplare originale. Persoanele chemate să le compună sunt datoare să facă ulterior exemplarele, cari eventual ar lipsi, în original.

După adunarea voturilor, sau după constatarea, că votarea a fost zădărnicită, toate actele acestea le subscrie presidentul comisiunii de votare, și notarul. După toate acestea, presidentul comisiunii, dacă nu e totodată și president de alegere, transpune prezidentului de alegere cele trei exemplare ale actelor numite, listele electorale, în cas de votare secretă pe deasupra și biletele de votare și plicurile, în persoană, ori prin vreun membru al comisiunii, ori apoi pe calea organului autorității, dar fără amânare. (Va urma).

Din București.

Funerariile lui Ioan Kalinderu.

Sâmbătă la orele 2 d. a. s'a făcut înmormântarea rămășițelor pământești ale lui *Ioan Kalinderu*, administrator al domeniilor coroanei, membru al Academiei Române, etc. etc. din biserica *Kalinderu*, strada *Doamnei*.

Un public imens de mare a asistat la înmormântare. Biserica era întregă cernită, iar sciriul defunctului, așezat pe un catafalca maiestos în mijlocul bisericii, era înconjurat și acoperit de numeroase coroane de flori, printre cari s'a remarcat a *M. Sale Regelui Carol*, cu inscripția: „Credinciosului sfătuitor și prieten *Ioan Kalinderu*”, apoi a *Regelui bulgar*, a principelui de *Wied*, domnitorul *Albaniei*, a principelui *Ferdinand* moștenitorul de tron al *României* a *Academiei Române*, etc. etc.

Serviciul divin l'a oficiat *I. P. S.* Sa *Mitropolitul Pimen* al *Moldovei*, asistat de *P. S.* Sa *Episcopul Nifon* al *Dunării de jos* și de înaltul cler. Răspunsurile le-a dat corul seminariului central din *București*. După terminarea serviciului divin s'au rostit cuvântările în ordinea următoare: *Ministrul C. C. Arion*, *Dr. Istrati*, *Sabba Ștefănescu*, *Dr. Obreja*, *Gh. Adamescu*, *P. Antonescu*, *Em. Nicolau*, acesta din urmă în numele sindicatului ziaristilor. Vorbirea domnului ministru *C. C. Arion*, a fost următoarea:

„Din înalta însărcinare a Maieșăților *Lor*, *Regelui* și *Reginei*, aduc aici prinosul de recunoștință și adancă părere de rău pentru pierderea atât de neașteptată a aceluia, care o viață întreagă Le a fost unul din cei mai credincioși și devotați sfătuitori.

Țara întreagă cunoaște munca uriașă desfășurată pentru binele obștesc de acest bun fiu al ei.

Pot fi meniri mai strălucite într'o viață omenească, nu cunoaștem însă alta mai nobilă ca aceea a vieții lui *Ioan Kalinderu*, căci această menire a făcut din el un om de bine, în înțelesul cel mai larg, cel mai înalt al cuvântului.

Într'o activitate prodigioasă el a răspândit lumina minții sale înțelepte și comorile sufletului său bun fără a pregeta, fără a urmări decât scopul unic de a fi util și de a face binele.

El știa negreșit că numai prezența sa, cinstea numeroasele societăți române și străine, cari căutau un rezim într'insul, dar se cinstea mai ales pe sine însuși, prin nemărginita bunăvoință ce le acorda, și poate că lauda cea mai deplină ce se poate face lui *Ioan Kalinderu* este, că nimeni nu i-a cerut ajutor fără să i-l dea.

În toate direcțiile în care și a îndreptat activitatea sa, *Ioan Kalinderu* s'a arătat cu aceiași calități de înțelept și neobosit organizator.

Alții vor arăta lucrările lui de înzestrare și organizare la „*Academia Română*”,

la comisa monumentelor istorice, la „*Societatea Crucea Roșie*”, la „*Societatea Progresul Silvic*” — unde a avut conducerea, ca presedinte — și la stătea altea, și cum, de la studii de înaltă erudiție a f'umosului în arte, el s'a coborât cu aceeași râvnă până la munca de colaborator al unei reviste populare ca „*Albina*” și a unei biblioteci populare ca „*Steaua*”.

Ne vom mărgini a arăta în aceste câteva cuvinte fericitele roade ce le-a adus pe altarul economiei naționale, ca administrator al „*Domeniilor Coroanei*”.

Viața lui este pentru noi o pildă rară de rezultatele bine cuvântate ce poate aduce o activitate statornică și nestăruțită de schimbările obișnuite în multe din administrațiile noastre. Înflorirea, la care au ajuns „*Domeniile Coroanei*” în urma muncii lui necurmate de aproape 30 de ani, constituie o mândrie pentru economia țării și cel mai prețios exemplu pentru marii proprietari.

Pe domeniile administrate s'b înțeleapta lui conducere vedem introduse, nu numai cele mai moderne mijloace de punere în valoare a bogățiilor pământului nostru, dar mai ales mijloacele cele mai sigure pentru ridicarea stării culturale, economice și igienice a sătenilor prin îndrumarea lor la muncă mai producătoare, prin înlesniri culturale de tot felul.

Neîntrecut în devotamentul său către *Coroană*, neîntrecut în munca rodnică pentru țărâtime, *Ioan Kalinderu* lasă un gol mare în sufletul *M. L. Regelui* și *Reginei* și în a-ela al sătenilor, cari au avut parte de părintească lui îngrijire.”

Discursul rostit de *Dr. C. Istrati* în numele *Academiei Române* a fost următorul:

„*Ioan Kalinderu* nu mai trăiește. *Ioan Kalinderu*, întruparea cea mai desăvârșită a cinstei, patriotismului curat, iubirii binelui public și a muncii neobosite, s'a supus legii firei și a intrat în eternitate.

Un gol mare rămâne însă în urma lui. Gol greu, foarte greu de umplut; de oarece puțini sunt aceia, cari să aibă o viață mai curată mai senină și mai plină de fapte bune, ca aceea a scumpului odihnit în *Domnu*”.

Fost-a el tânăr, bătrân în judecată și dat i-a fost să fie verde la muncă și pricepere, până la o vârstă destul de înaintată.

Munca fără preget constituia podoaba vieții lui. Cinstea era plămădită de firea lui aleasă, dorul de bine și iubirea adevărului constituiau fericea sufletului lui, iar chibzuința în fapte, prevederea în lucrare și ținta totdeauna patriotică, în tot ce urmărea, erau însușirile lui firești, de la care nu putea să se dea în lături.

Natură de elită, suflet ales, el va rămânea o podoabă a neamului nostru!

În timpurile, în cari cinstea e o calitate, patriotismul un merit, munca o excepție de laudă, și când caracterele se înfălesc rar, în vremi în cari adesea chiar patriotismul mai luminat e întunecat de o umflare peste seamă a personalității, și pătat nu arareori de lupte pătimești și dăunătoare țării, în lungi răstimpuri de șovăire și nehotărâre de fapte bune și doveditoare de oare care lipsă de destoinicie în chesitiunile mari lăuntrice, *Kalinderu* apare ca un far luminos.

Nimic pătimești și îngust în pornirile lui, nimic personal și josnic în dorințele sale nimic făcut de formă numai, sau pentru a orbi buna credință a lumii nepregătite. Totul la el pleacă dela o convingere adancă: propășirea și fericea țării sale.

Iubea pe cei dela țară cu adevărat și a făcut așa de mult pentru ei în mod priceput și sincer.

Iubea mișcarea culturală în fruntea căreia stă „*Academia*”, și el i-a dat ajutor, totdeauna pentru mergerea necontenit înainte.

Iubea trecutul măreț al acestei țări, și iată de ce era adunător de odoare scumpe nouă și căuta să reînălze localurile de credință. Vedeți lipsurile mari ce se găsesc chiar de ochiul cel mai puțin dibaciv, și dornic de a face binele, el nu se multumea numai cu arătarea lor, dar grijea ca să aducă, pe cât putea, vindecarea răului.

Rar s'a văzut la noi, în ultimii timp, o fire mai desăvârșită stăpănită de dorul binelui public.

Întreaga lui viață poate fi asemuită unui râu lin și liniștit, care a adus numai viață și multumire ori unde s'a atins de maluri prietnice.

De tânăr se deosebește el prin seriozitate la studii, și întors în țară, el fiul de bogat, continua a studia, a munci și a duce viața exemplară, pe care o duse și la *Paris*.

În magistratura țării, pe care el dorea să o vadă așa de sus, fu un model, și iată de ce ajunse curând în înalta *Curte de Casație*, fără a se șopti nimic în juru-i, mai ales pe acele vremuri, decât de bine și cu respect.

El, bogătaşul, cu o situație socială relativ respectabilă, deși trăia în mediu în care cei ce doreau a „junge cu orice pret se ridicau așa de iute și fără greutate, urea liniștit treptele înălțării numai grație muncii lui cinștite.

În țara frământărilor politice sterpe, pentru interesele generale, prielnice politicienilor de profesie, Kalinderu întoarse spatele acestei vieți artificiale și vătămătoare, și ținându-se departe, ca un stejar puternic în mijlocul trestiiilor bătute de toate vânturile, el se ridică în sferile înalte ale marilor interese naționale și sociale ale țării, și de acolo privind mai limpede și mai sigur, a căutat tot timpul să întredască munca cinștită, să înalte sentimentele bune, să făurească caracterele, să răspândească cultura și să îndrepte buna stare materială a celor desmoșteniți.

Ce suflet curat și bun, ce inimă generoasă, ce patriot luminat, ce pildă demnă de admirare și închinarea noastră.

De câte ori amărât de cele ce vedea în jurul său, decepționat de mulți în cari pusese încredere, desgustat de venalitatea sau ușurința altora, îmi spunea păsul său, dar sfârșea totdeauna cu urarea, ca totui să se schimbe și să arate încrederea ce nu trebuia să ne părăsească nici odată — că valul potmolirii se va surge, iar lespedele albe și vergetațiunea curată și plină de sevă rodnică se va înălța mai cu putere în urmă.

Iată c'ne a fost Kalinderu, și cuvintele mele au un mare cur, acela de a fi încă prea palide față cu marea și impunătoare lui personalitate.

Iată de ce, volens nolens, era el respectat de toți. Iată de ce era el iubit de cei buni, iată de ce numele lui va fi ciostit de generațiile viitoare.

Biserica, și școala, atelierul, creșterea copiilor, acasă și în școală, asociațiile sătești, munca casnică, cultura și creșterea rațională a plantelor și animalelor, învățăminte practice de tot felul, monumentele istorice, istoria trecutului nostru și în special al străbunilor noștri, Romani, care l-a pasionat multă vreme, dicționarul limbii, publicațiile cu caracter patriotic, igienic, moral și practic, mersul Academiei, al azilului Oteteleșanu, creat de el, Crucea roșie, desăvârșirea muzeului său, în care se află atâtea odore ale trecutului și dovada atâtor ajutoare date artei contemporane și care poate fi o podoabă în orice capitală, toate, pe rând și cu muncă și sacrificii personale serioase, au fost frământate cu mâna lui, toate au fost dospite în creșterea și înima lui mai întâi, toate s'au născut și înflorit la căldura lui sufletescă, toate sunt dovada, de ce a fost și cum a lucrat el.

Domeniile Coroanei, constituite coroana muncii lui, și Marele nostru Suveran, nu a putut avea un om mai de seamă decât pe Kalinderu, pentru a-i înțelege, urma și executa, vederile sănătoase și pornirile dătătoare de atâtea bune pilde țării întregi.

Unu astfel de Suveran îi era dat a fi servit de un I. Kalinderu. Țara nu a avut om mai curat și mai zelos de cinștea și averea ei ca pe Kalinderu, când a fost în sarcina de răscumpărarea Căilor Ferate la 1883 și cu împrumutul dela 1899.

Academia Română a avut în el, timp de 20 ani, un stâlp de marmură albă, drept și nepătat. Kalinderu în tot acest timp a lucrat cu dor și neobosit pentru mărirea aureolei și importanței ei. Creșterea arămas după el e dovada unei munci uriașe în ogorul neamului.

Fie el binecuvântat!

Iată de ce, fericiți de a putea spune fără înconjur, numai bine la mormântul său, avem durerea adâncă însă de a ne da seama de marea noastră pierdere și de golul ce rămâne după el.

Academia Română a avut în el, timp de 20 ani, un stâlp de marmură albă, drept și nepătat. Kalinderu în tot acest timp a lucrat cu dor și neobosit pentru mărirea aureolei și importanței ei. Creșterea arămas după el e dovada unei munci uriașe în ogorul neamului.

Academia Română a avut în el, timp de 20 ani, un stâlp de marmură albă, drept și nepătat. Kalinderu în tot acest timp a lucrat cu dor și neobosit pentru mărirea aureolei și importanței ei. Creșterea arămas după el e dovada unei munci uriașe în ogorul neamului.

Fie-i pe dreptul țărâna noastră!

După ce s'au rostii și celelalte discursuri, la orele 3 și jumătate s'aciul cu rămășițele pământului defunctului a fost scos din biserică și așezat pe carul funebru. Cortegiul s'a pus apoi în mișcare astfel: doi jandarmi călare, corurile, cărțile cu coroanele, decorațiile, clerul, coral sem'naria, carul funebru, apoi mulțimea imensă de oameni. S'aciul a fost așezat în mod provizoriu în cripta familiară din cimiterul Belu.

Regretatului Ioan Kalinderu, care era decorat cu numeroase ordine înalte, i s'au

dat onoruri militare, de câte o companie din toate trupele garnizionate în București. Parada a fost comandată de domnul general Deșliu. Decorațiile, așezate pe perne, au fost purtate de câte un ofițer superior.

NOUȚAȚI.

Serbare în Fiume. Așiducele moștenitor de tron Francisc Ferdinand, cum anunță o știre oficială, va participa Sâmbătă la 17 Ianuarie la serbarea din Fiume, unde are să se inaugureze cel mai nou vas de război, *Sfântul Ștefan*, al marinei austro-ungare. Vor mai asista la festivitate: arh ducele Eugen, arh ducele Annunziata și Maria Tereza, cea din urmă ca neșă a noului dreadnought.

Procesul Rutenilor. Luni s'a început la tribunalul regesc din Sighetul Marmăției procesul intentat Rutenilor pentru încercările de a trece la legea gr. ort. Sunt 94 acuzați, iar față de 94 acuzați tribunalul a sistat procedura. Pertractarea va dura cam șase săptămâni, pentru că sunt 240 de martori de ascultat. Acuzații, în frunte cărora stă Alexandru Cabaliuc, au 62 de apărători din oficiu, toți Maghiari pentru că poporul rutean nu are inteligență proprie, deci nici advocați proprii.

Asfaltarea. Lucrările din anul curent, privitoare la asfaltarea orașului nostru, sunt terminate. Toți lucrătorii împreună cu inginerii întreprinderii, au plecat spre căminurile lor. Îndată ce sa va desprimăvara, are să se înceapă de nou lucrarea, și anume cu regularea pavagiului din Piața mare. Pavarea se va face cu cuburi mărunte de granit. Un parc, care negreșit ar fi fost mai estetic și mai igienic, nu se va construi în piață.

Calătorie de studiu. Tinerimea școlară dela liceul de stat al Sibiului va face și în anul acesta o excursiune de studiu, care va dura 8—10 zile. Programul călătoriei cuprinde orașele: *Oradea-nare—Zigreb, Fiume—Abbazia, Veneția—Szabadka*. Taxa de participare este 100 de coroane pentru un școlar, și se poate plăti în rate lunare. Călătoria se va face în luna lui Iunie 1914.

Coroane eterno. Institutul de credit și economii „Crișana” din Brad a donat la fondul „Gimnaziul ort. rom. din Brad” 40 cor. drept cunună răscumpărată pe mormântul răposatului președinte al comitetului de supraveghere *Gheorghe Părau*, prof. și dir. gimnazial în penziune.

Participarea Italiei la expoziția din San Francisco. Guvernul italian, cum se anunță din Roma, a declarat ambasadorului american, că Italia va participa la expoziția din San Francisco, dacă guvernul din Washington va renunța la măsurile severe plănute în contra imigrării analfabeților, și dacă se va recunoaște valabilitatea certificatelor date de medicii sanitari de pe vapoarele italiene.

Nouăți muzicale. Au apărut: *Uvertura națională*, de A. Bena, partitura pentru orchestră 5 cor, vocile pentru orchestră complet 9 cor., pentru pian 2.50 cor. — *Ave Maria!* solo de sopran sau tenor cu orchestră, de A. Bena, partitura p. orchestră 3 cor., vocile pentru orchestră 3 cor., vocea pentru solo 40 bani, extrasul pentru pian 1.20 cor. — Depozit general la: Librăria Diecezană în Arad.

Agitație în contra principelui. Mohamedani din Albania, cum se știe din Belgrad, au pornit o întinsă agitație în contra principelui de Wied. Preoții mohamedani umblă din sat în sat și amenință cu mânia și pedeapsă lui Allah toată populațiunea muzulmană, care aderează la principiile creștine al Abaniei.

Pentru știință. Împăratul Wilhelm al Germaniei a dat din fondul de dispoziție 25 mii de mărci etnologului *Leo Frobenius*, cu scop ca savantul să-și urmeze cercetările în Africa centrală.

Aviație. Se anunță din Rafael, că aviatorul *Legagneux* s'a ridicat Sâmbătă cu aeroplanul la o înălțime de 6150 metri, stabilind un nou record.

În atențiunea publicului călător. Șeful poliției din Sibiu, în urma ordinului dat de direcțiunea căilor terate ungare, face atent publicul călător, că în urma accidentelor dese este oprit a se urca sau a se da jos din trenul pus în mișcare. Persoanele care vor călca ordinul, au să fie pedepsite cu toată rigoarea.

Din Cetinie, capitala Muntenegrului vin știri triste. Regina Milena, care e bolnavă de multă vreme, își trăiește zilele din urmă. Regina Elena din Italia, fiica ei, a fost chemată pe cale telegrafică la patul mamei ei. Celelalte fete ale bolnavei regine muntenegrene se află deja de câteva zile în Cetinie, la mama lor.

Moștenitorul de tron al Rusiei, despre care scriau ziarele că s'a făcut deplin sănătos, s'a bolnăvit de nou și starea sa e îngrijitoare.

Serbare școlară. Duminecă înaintea Nașterii Mântuitorului, la 22 Decembrie v. orele 3 p. m. se va face împărțirea darurilor de Crăciun, în sala festivă a școlii centrale gr.-or. române din Sibiu, la care festivitate se invită toți părinții și binevoitorii școlii.

Refuzat. Autoritățile judecătorești italiene n'au implinit rugarea apărătorului, care a cerut ca Vincenzo Perugia, hoțul Giocondi, să fie pus în libertate din arestul preventiv. Guvernul italian așteaptă răspunsul autorităților franceze la întrebarea: doresc sau nu pedepsirea vinovatului. Din Roma se anunță că a sosit acest răspuns, și că francezii doresc pedepsirea lui Vincenzo Perugia.

Petrecere în Hunedoara. Reuniunea femeilor române gr.-ort. din Hunedoara aranjază o petrecere cu joc în 8 Ianuarie st. n. 1914, a doua zi de Crăciun, în hotelul fabricii de fier din loc. Începutul la orele 8 seara, venitul curat se va transpune fondului „Reuniunii femeilor române gr. ort. din Hunedoara”.

Pentru săraci. La darurile de Crăciun pentru săracii noștri au mai dăruit: Dr. Ioan Mihu, avocat (Văneasa) 20 cor., dna Iustina Dr. Săndean, 3 cor., d'șoara Sabina Brote, 2 cor. Aurel Popovici prof. sem. și Rudolf Gardk, comerciant, Marcu Jantea, cathet, câte 1 cor., Paul Munteanu, c. și r. colonel perz. 5 cor., dna Octavia Voileanu, soție de as. cons., 2 părechi pantaloni, 2 rocuri, 1 jachetă, 1 căciuliță, gulere, cravate etc., Eduard Baumann, comerciant, stofe de hăinițe, baliste, cravate etc. Teodor Doboș, comerciant, 4 cărpe mari de cap, 9 metri barchet, 2 părechi ciorapi de iarnă, 1 îmbrăcăminte de flanel, 2 căciuli etc. Pentru jertfele aduse celor săraci, apelând pentru daruri de orice natură, mulțumește cu căldură, în numele Reuniunii meseriașilor sibiieni: Vic. Tordășianu, președinte, Ștefan Duca, notar.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni, au mai dăruit: dna Stefania Șteflea n. Tatulea, soție de blănar, cor. 1.20, Augustin Roman, învățăcel cupțor, 75 bani, Vasile Surdu, sodal căldărar, Iustin Istrate, sodal mașinist tipograf, câte 20 bani, Teodor Vasiac, inv. cupțor, 65 bani, George Baciu, măsar soția sa Maria și copiii lor Elena, Victoria, Mărioara și George, cor. 1.40, George Dan, vânător domonial (Șugag), aplicând pe fiul său Zăhrie la hornarul Bernetzky, 20 bani, din venitul curat al reprez. teatrale 10 cor., Petru Borz, cul. tip., 20 bani, Rozalia Preiner, în amintirea sotului său Antoniu Preiner, cor. 1, Ion Șortan, paroh (Șohodol) și copii săi Viorel, Viorela, Virgil, Virginia, Victor, Victoria, Valeriu și Valerica, cor. 4.

Puterea armată a triplei alianțe și a triplei înțelegeri. Eată o statistică a armatelor mari europene în timp de pace:

Germania va avea la 1915 în cifre rotunde: 32.000 ofițeri, 110.000 subofițeri, 670.000 soldați, cu totul peste 800.000 de oameni.

Austro-Ungaria are astăzi 33.000 ofițeri, 58.000 subofițeri și 340.000 soldați, laolaltă peste 430.000 de oameni. În 1917 se crede, că va dispune de 500.000 de militari.

Italia are acum: 15.000 ofițeri, 272.000 subofițeri și soldați, laolaltă 287.000 de oameni.

Fransa în 1914 va avea 860.000, din care scăzându-se 60.000 pentru Africa, rămân pentru Europa 800.000 de soldați.

Rusia: 42.000 de ofițeri, 1.225.000 de subofițeri și soldați, laolaltă 1.267.000 de oameni. După înființarea celor două corpuri de armată plănute, contingentul se va urca la 1.327.000 de oameni, din care 260.000 se găsesc în Rusia sziatică.

Anglia are în timp de pace 145.000 de soldați.

Din cifrele înșirate se poate vedea, că armatele triplei înțelegeri sunt cam cu o jumătate de milion mai tari, decât armatele triplei alianțe.

Sindicat desființat. Cetim în *Budapester Tagblatt:* Într'una din ședințele sindicatului pentru gaz subpământean, membrii englezi și americani au anunțat că nu mai fac parte din societate. Această însemnează, că sindicatul se desființează. Cauza, pentru care străinii s'au hotărât la pasul acesta, este sprijinul neînsemnat dat sindicatului din partea guvernului nostru. În urma desființării, firește, gazul subpământean nu va fi condus la Budapesta. Membrii rămași în sindicat au hotărât să întemeze o societate cu un capital de 600.000 coroane pentru Ardeal, mărginindu-și activitatea în cadrul mai restrâns al acestei țări.

Impăcare. Este știut, că manuscrisele rămase după moartea contelui Leo Tolstoi au dat naștere la mari neînțelegeri în familia scriitorului. De o parte văduva, de altă parte fiica lui Tolstoi pretindea fiecare pentru sine lucrările inedite ale marelui filozof. Acum se vestește din Petersburg, că mama și fata s'au împăcat în următorul mod: manuscrisele originale vor fi fotografiate în două exemplare, unul pentru văduva, al doilea pentru fiica lui Tolstoi, ear manuscrisele originale au să fie dăruite spre păstrare unui muzeu din Rusia.

Mulțămită.

Pentru condolările verbale și în scris, și pentru participarea la înmormântarea neuitatului nostru soț și tată *Avram David, fost paroh gr.-or. în Sebeșul-săsesc*, își exprimă cele mai adânci mulțămite

Jalnica familie.

Conferențele învățătorești.

Convocare.

Domnii învățători din tractul Alba-Iulia sunt prin aceasta convocați la conferență trilară pe Sâmbătă în 28 Decembrie v. c. la 9^{1/2} ore a. m. în școala din oraș.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea conferenței, constatarea celor prezenți și constituirea.
2. Catihizarea în școlile noastre, discuție literară.
3. Raportul comisiei despre starea învățământului din tract, în an. 1912/13.
4. Raport din partea fiecărui învățător, despre tovarășia școlară și statorirea statutelor acestor tovarășii.
5. Raport despre starea bibliotecii tractuale.
6. Programul viitoarei conferențe.
7. Propuneri.

Alba-Iulia 13/26 Decembrie 1913.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Convocare.

În conformitate cu §-ul 20 din statute se convoacă prin aceasta a

XXV-a adunare generală ordinară

a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, pe Duminecă în 29 Decembrie v. 1913 la orele 2 d. a. în edificiul școlii din *Gusterița*.

Program:

1. Prezentarea raportului general al comitetului central, a rațiociniilor pe anul 1912 și a proiectului de buget pe 1914.
2. Propuneri eventuale din partea membrilor.
3. Discurs de interes general economic.
4. Autenticarea protocolului ședinței. Sibiu, 17 Decembrie n. 1913.

Pant. Lucaș
president.

Vic. Tordășianu
secretar.

Cărți și reviste.

Cum vorbim și cum ar trebui să vorbim românește (Ardelenisme și alte-isme), de Axente *Banciu*, tip. I. Chiroi, Brașov, 1913. — O broșură de 140 pagine. Preț: 80 bani, în România 1 leu. — Publicația aceasta, în care se arată multe greșeli în limbajul Românilor din Ungaria și felul cum ar trebui îndreptate, este una din cele mai binevenite. Se va citi cu folos.

Teatru.

Miercuri, în 31 Dec., se joacă farsa *Dansatoarea spaniolă*; începutul reprezentației la ora 6 și jumătate. Joi, în 1 Ianuarie n. 1914 d. a. la ora 3 se dă piesa *Panașul*, de Nicodemi, seara la 7 și jum. opereta *Primașul țigan*.

Nr. 1079/1913.

(353) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Suplac (Küküllő-szék), din protopresbiteratul Târnavei, devenit vacant prin strămătarea parohului Nicolae Boeriu la Ordinul Consistorial Nr. 12422 Bis. din 30 Septembrie a. c. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat:

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescrite de normele în vigoare (extras de botez, testimoniu gimnazial, absolut clerical de 3 ani, atestat de calificare preceasă, documente recomandatoare despre purtare și oficiul ce l-ar fi având unde-va până acum) — la subsemnatul oficiu protopresbiteral (u. p. Küküllővár), având a se prezenta după în cunoștințarea protopresbiterului, cu observarea dispozițiilor din Regulamentul parohial §. 33 la biserică în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a cânta, predica, ori a oficia și cuvânta.

Cetatea-de-baltă, 12 Decembrie 1913.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnava.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 617/1913

(352) 1-3

Concurs.

Devenind vacante posturile de învățători de la comunele de mai jos din protopresbiteratul Lupșa, pentru întregirea acestora se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Runc**, salariul începător 1200 coroane, solvibil: 600 coroane dela comuna bis. și 600 cor. ajutor de stat; relut de grădină 20 cor. și locuință în edificiul școlii.

2. **Șasa**, salariul începător 1200 coroane, solvibil: 700 coroane din cassa bisericeii și 500 cor. ajutor de stat; cvartir și grădină în natură.

3. **Valea-Georgelului**, salar începător 1200 coroane, anume: 600 coroane dela biserică și 600 cor. din ajutor de stat. Cvartir și grădină în natură.

Salarele se solvesc, atât partea dela stat, cât și cea dela caselle bisericești, în rate lunare anticipate.

Gradațiile la toate trei posturile se prestează după anii de servit conform § 4 din art. de lege XVI. 1913.

Ajutoarele dela stat sunt votate în regulă, beneficiind de ele și învățătorii de până aci. Pentru noii învățători devin însă licvide numai după ce dl. ministru le pune în curgere pe baza documentelor celor aleși.

Lângă dorințele impuse de legi și regulamente, aleșilor învățători li se impune și datoria de a conduce elevii la biserică și a executa cu ei răspunsurile liturgice.

Concursele înzestrate cu documentele cerute de regulamentele în vigoare, să se trimită subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Concurenții, până în 8 zile înainte de alegere, să pot prezenta și în comună pentru care au concurat, spre a cânta și face cunoștință și cu poporul.

O f e n b a i a, (Arányoshány), 13/26 Decembrie 1913.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Lupșei, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasile Gan
protopresbiter.

Concurs.

Institutul de credit și economii societate pe acții „Zlăgneana“ din Zlatna publică pentru ocuparea postului de director executiv al său concurs cu termen de 15 Ianuarie st. n. 1914 sub următoarele condițiuni:

1. Salar anual fundamental 2400 cor.
2. Zece trienali a 300 cor.
3. Relut de cvartir 400 cor. anual sau cvartir corespunzător în natură.
4. Tantiemă statutară.
5. Asigurarea unei penziuni la un institut de penziune cu baza de 2400 cor.

Dela reflectanți se pretinde: Qualificație deplină pentru cariera comercială și să dovedească capacitatea de a conduce independent afacerile de bancă, având a purta și supraveghea și agendele de contabilitate.

Postul se poate ocupa îndată. Cu cel ales se va încheia contract în sensul § lui 39 din statute.

(349) 1-1

„Zlăgneana“
institut de credit și economii societate pe acții.

Nr. 920/1913 protopresb. (346) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Selnța, din protopresbiteratul „Cetatea-de-peatră“, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru dotațiunea dela stat.

Reflectanții să-și înainteze rugărilor de concurs înzestrate cu documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și după prealabila înțelegere să se prezinte în parohie spre a cânta, cuvânta, resp. a celebra.

Lăpușul-unguresc, la 14 Decembrie 1913.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului „Cetatea-de-peatră“ în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Andrei Ludu
protopop.

O calfă de măcelar,

care să pricepe bine la această meserie și e **Român**, află numai decât aplicare în prăvălia mea pe lângă cele mai bune condițiuni. Cei interesați să se anunțe direct mie.

Sibiu, 16/29 Decembrie 1913.

(351) 1-3

Ion Radu

măcelar, strada Faurului 6.

Aviz.

Aduc la cunoștința On. public, că din motive știute m'am despărțit de tovarășia dlui Ioan Radu și mi-am asortat o

prăvălie de măcelar nouă

împreună cu Ioan Mânzat în strada Faurului Nr. 12. Mulțumesc On. public pentru sprijinul de până aici și mă rog ca de acel sprijin să nu fiu lipsit nici în viitor. Din partea mea ofer un serviciu prompt și conștientios pe lângă prețurile cele mai moderate.

Sibiu, în Decembrie 1913.

Cu stimă:

(348) 1-3

Coman Mânzat

măestru măcelar.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Doi băieți de școală

se primesc în cvartir și cost, în
strada Șaguna Nr. 12.

(354) 1-

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

A apărut și se află de vânzare
la Librăria arhidiecezană în Sibiu

I. Anuar pedagogic

pe anul 1913

de

Dr. O. Ghibu.

Prețul cor. 2.50 + porto 20 fil.

»Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română«.

Anunț de deschidere.

Am onoare a aduce la cunoștința On. public românesc și în special a On. Preoților și Învățătorilor că me-a reușit să cumpăr casele cu

vestita prăvălie „la Gligor“

din Sibiu, Piața mică,

și pe care mi-am asortat-o cu toți artiilei de Manufactură atât pentru dame și domni, cât și pentru țărani și țărance.

Din cauza procesului ce l-am avut cu orașul stând prăvălia mai multe luni închisă, rog pe On. Preoți din jurul Sibiului, să binevoiască a recomanda prăvălia mea credincioșilor din comunele D-lor.

Cu deosebită stimă:

Teodor Doboiu.

(343) 7-10

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Călindarul arhidiecezan

pe anul 1914

cu Șematismul autentic al bisericeii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fil, plus porto poștal 20 fil.

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă,
Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU

Sibiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stofe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. —
Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 28-

Spriginiți industria română.

Premiat:

Expoziția universală din Roma
1911: Grand premiu și med. de aur